

Stanowisko Federacji Bezpieczna Żywność
w ramach konsultacji publicznych Komisji Europejskiej

Aktualizacja zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu

Federacja Bezpieczna Żywność jako koalicja organizacji zajmująca się prawem do bezpiecznej żywności i do życia w czystym środowisku z zadowoleniem i dużą nadzieją przyjmuje inicjatywę Komisji Europejskiej ws. aktualizacji zarządzania unią energetyczną i działaniami w dziedzinie klimatu.

Musimy zwrócić uwagę, że pomimo istniejących danych naukowych i powszechnie dostępnych badań dotyczących emisyjności rolnictwa, w szczególności produkcji zwierzęcej, rozporządzenie nie uwzględnia kwestii transformacji systemu żywnościowego jako nieodłącznego elementu sprawiedliwej transformacji energetyczno-klimatycznej. Powoduje to, że działania państw członkowskich oraz działania samej Unii Europejskiej będą niepełne, nieefektywne i w dalszej perspektywie będą prowadzić do dalszego ubóstwa żywnościowego oraz problemów z wdrażaniem i realizacją planów dot. zmniejszania emisji, kosztów społecznych, zdrowotnych i środowiskowych wynikających z niezrównoważonych praktyk. Sprawiedliwa transformacja energetyczna i klimatyczna nie może pomijać kwestii kształtowania umów międzynarodowych zawieranych z państwami trzecimi, , kwestii związanych z kosztami społecznymi braku starannie zaplanowanych i komunikowanych precyzyjnie działań.

Na brak wystarczającego uwzględnienia rolnictwa i systemów żywnościowych w Krajowych Planach Energii i Klimatu (NECP) zwraca uwagę raport “A Check on 6 Final Updates NECPS” EEB¹.

¹ <https://bezpiecznazywnosc.org/wp-content/uploads/2025/04/EEB-assesment-of-agri-in-NECPs-2025.pdf>

“Analiza ostatecznych zaktualizowanych Krajowych Planów na rzecz Energii i Klimatu (NECP) dla Danii, Węgier, Włoch, Holandii, Hiszpanii i Szwecji ujawnia niepokojący fakt: pomimo pilnej potrzeby działania w obliczu kryzysu klimatycznego oraz powszechnych korzyści wynikających z bardziej zrównoważonych systemów żywnościowych, wiele państw członkowskich utrzymuje swoją tradycję pomijania rolnictwa w swoich planach klimatycznych.

(...) Jak wyraźnie stwierdzono w NECP niektórych krajów, rolnictwo jest postrzegane jako sektor złożony, w którym redukcja emisji jest trudna i kosztowna. Takie ogólne stwierdzenie oznacza utratę szansy na znaczącą redukcję emisji gazów cieplarnianych i przejście w kierunku zrównoważonych systemów żywnościowych. W praktyce przekłada się to na brak celu dotyczącego emisji rolniczych w większości państw członkowskich, a tam, gdzie proponowane są działania – zarówno w przypadku hodowli zwierząt, jak i nawozów – pozostają one w sferze technicznej i nie mają wystarczających ambicji, aby doprowadzić do fundamentalnych zmian.

Chociaż Komisja Europejska w niektórych przypadkach zwraca uwagę na brak ambicji i uwagi poświęconej emisjom rolniczym, jej zalecenia w tym zakresie są zazwyczaj nieliczne, ogólne i pozbawione poczucia pilności. Dodatkowo nie są one uwzględniane w najważniejszych punktach oceny Komisji na karcie informacyjnej dla każdego kraju, przez co nie tworzą przekonującego argumentu, by państwa członkowskie zmieniły swoje plany w tym zakresie. Podobnie jak w przypadku preferowanych przez państwa członkowskie podejść do redukcji emisji z rolnictwa, Komisja wydaje się faworyzować rozwiązania technologiczne, które nie kwestionują inherentnej niezrównoważoności obecnych metod produkcji. Jej zalecenie dotyczące promowania produkcji biometanu jest dobrym przykładem ogólnego zalecenia (przekazywanego każdemu analizowanemu państwu członkowskiemu), przedstawianego jako idealny sposób na ograniczenie emisji z rolnictwa i sektora energetycznego jednocześnie. Jednakże ten sposób działania „od końca” nie toruje drogi ku bardziej zrównoważonemu systemowi żywnościowemu opartemu na agroekologii, lecz wciąż utrwała model intensywnej hodowli zwierząt, który w dużym stopniu zależy od ogromnych powierzchni ziemi przeznaczonych na paszę (często importowaną) i wywiera duży nacisk na środowisko. Redukcja liczby zwierząt w połączeniu ze zmianą na bezpośrednie spożycie białka roślinnego (działanie wpisujące się w szerszą transformację) nie jest sugerowana jako środek, nawet w krajach, w których nadmierna liczba

zwierząt powoduje systemową niezgodność z unijnymi przepisami ochrony środowiska. W efekcie jedynie Holandia uwzględni ten element w swoim planie.

Potrzebny jest silniejszy i bardziej ambitny nacisk ze strony Komisji, ponieważ wyraźnie widać, że państwa członkowskie nie są skłonne do redukcji emisji z rolnictwa, a tym bardziej do przemysłenia swoich modeli produkcji rolniczej. Nie możemy sobie pozwolić na opóźnienia w redukcji emisji w czasie, gdy państwa członkowskie powinny dążyć do maksymalnych redukcji we wszystkich sektorach jednocześnie. Każda emisja, która nie trafi do atmosfery, przyczynia się do powstrzymania kryzysu klimatycznego.”²

Jako Federacja Bezpieczna Żywność chcemy ponownie podkreślić, że konsekwentne pomijanie wpływu rolnictwa i sektora żywnościowego w działaniach na rzecz zmniejszania emisji i budowania sprawiedliwej transformacji energetyczno-klimatycznej stanowi poważne zagrożenie dla realizacji celów klimatycznych UE oraz praw obywateli do zdrowia i czystego środowiska.

Kwestię ignorowania wpływu rolnictwa i systemów żywności w politykach klimatycznych, zdrowotnych i społecznych podnosi środowisko naukowe. *“Ignorowanie konsekwencji dzisiejszych systemów żywnościowych skazuje świat na kurs, który dramatycznie potęguje ich negatywne skutki. Tymczasem w wielu dyskusjach politycznych, na przykład w kontekście zmian klimatu, systemy żywnościowe od dawna były pomijane – obawy o dostępność żywności i utrzymanie setek milionów osób zależnych od systemów żywnościowych, siła dużych graczy, różnice zdań między interesariuszami na temat tego, jak powinny wyglądać zrównoważone systemy żywnościowe – wszystko to sprawiło, że kwestie żywnościowe stały się czymś w rodzaju wyjątku. Obecne zobowiązania polityczne nie wystarczają, aby zapobiec sytuacji, w której rolnictwo jest źródłem około jednej trzeciej światowych emisji, a jednocześnie ofiarą zmian klimatu.”³*

² <https://bezpiecznazywnosc.org/wp-content/uploads/2025/04/EEB-assesment-of-agri-in-NECPs-2025.pdf>

³ <https://bezpiecznazywnosc.org/wp-content/uploads/2025/04/FSEC-GlobalPolicyReport-February2024.pdf>

1. System żywnościowy to kluczowy element transformacji

Rozporządzenie pomija rolę systemu żywnościowego jako jednego z największych emitentów gazów cieplarnianych (odpowiedzialnego za nawet do 30% globalnych emisji GHG⁴).

Kwestię emisyjności sektora rolnictwa i systemów żywnościowych pominięto także w Sprawozdaniu Komisji Europejskiej dla Parlamentu Europejskiego i Rady UE dot. przeglądu rozporządzenia ws. zarządzania unią energetyczną i działaniami na rzecz klimatu (*“Istnieje kilka obszarów, w których można zwiększyć spójność. Obejmują one związek między strategiami długoterminowymi a KPEiK, a także – w kontekście unijnych ram zarządzania gospodarczego – między KPEiK a budżetami krajowymi. Ponadto, mimo że rozporządzenie jest głównym instrumentem sprawozdawczości państw członkowskich w zakresie działań na rzecz przystosowania się do zmiany klimatu, brakuje w nim wskaźników umożliwiających śledzenie postępów w tym obszarze. Ponadto rozporządzenie może nie odzwierciedlać w wystarczającym stopniu aspektów sektorowych (np. potrzeb w zakresie dekarbonizacji w przemyśle, transporcie i budownictwie), aby uruchomić niezbędne działania.”*)⁵.

Rekomendacje:

- I. Krajowe plany w dziedzinie energii i klimatu (NECP) powinny obligatoryjnie zawierać sekcję dotyczącą transformacji systemu żywnościowego, ze szczególnym uwzględnieniem sektora hodowli przemysłowej oraz transformacji rolnictwa w stronę produkcji żywności roślinnej dla ludzi.
- II. Wprowadzenie wymogu raportowania emisji metanu i podtlenku azotu z produkcji zwierzęcej.
- III. Uwzględnienie wiążących, sektorowych celów redukcji emisji dla rolnictwa i systemu żywnościowego, monitorowanych analogicznie do sektorów energetyki i transportu, w ramach osiągnięcia celu 90% redukcji emisji do 2040 r.

Warto zauważyć, że Komisja Europejska w EU Climate Action Progress Report 2025 wskazała, że: *“Okolo 30 % polityk i działań w rolnictwie dotyczy hodowli zwierząt, wspierając*

⁴ <https://www.globalagriculture.org/topics/climate-energy/>

⁵ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/PL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52024DC0550>

ukierunkowaną hodowlę i stosowanie dodatków paszowych w celu redukcji metanu jelitowego (14%), a także poprawę systemów gospodarowania obornikiem i promowanie fermentacji anaerobowej („biogaz”) (16%). Kolejne 18% polityk i działań ma na celu ograniczenie stosowania nawozów i obornika na gruntach uprawnych, np. poprzez środki ograniczające lub zakazujące stosowania nawozów mineralnych, promowanie dodatków do gnojowicy w celu redukcji emisji metanu, stosowanie sprzętu do niskoemisyjnego rozprowadzania nawozów oraz wprowadzanie nawozów organicznych. **Relatywnie niewiele państw członkowskich zgłosiło działania mające na celu zmniejszenie liczby zwierząt, trwałą konwersję gruntów ornych na łąki lub tereny podmokłe, czy promowanie zmian w diecie.**”⁶

Działania na rzecz dostępu do zdrowej, zrównoważonej żywności roślinnej i zakończenia funkcjonowania ferm wielkotowarowych powinny być podstawą polityk publicznych na rzecz zmniejszenia emisyjności sektora rolnictwa i żywności.

2. System wycofywania dopłat, subsydiów i środków publicznych ze wsparcia dla sektorów emisyjnych

Dokument wspomina o wycofywaniu dopłat do paliw kopalnych, ale przemilcza szkodliwe subsydia dla przemysłu mięsnego i mlecznego, które destabilizują klimat i sprzeczne są z celami Zielonego Ładu.

Rekomendacja:

- I. Rozszerzenie definicji "szkodliwych subsydiów środowiskowych" o dopłaty do hodowli zwierząt tzw. gospodarskich.
- II. Wprowadzenie mechanizmu stopniowego przekierowania wsparcia w ramach Wspólnej Polityki Rolnej na rzecz produkcji roślinnej dla ludzi oraz dofinansowanie rozwoju dywersyfikacji roślinnych źródeł białka.
- III. Uwzględnienie w krajowych planach harmonogramy redukcji subsydiów oraz każdego rodzaju wsparcia ze środków publicznych dla sektorów wysokoemisyjnych, w tym hodowli przemysłowej zwierząt (tzw. ferm wielkotowarowych).

⁶ https://climate.ec.europa.eu/eu-action/climate-strategies-targets/progress-climate-action/eu-climate-action-progress-report-2025_en

IV. Komisja Europejska powinna dokonać ponownej oceny zasad kwalifikowalności finansowania instalacji biometanowych w ramach instrumentów wspierających realizację celów klimatycznych. W obecnym modelu wsparcie tego typu inwestycji może prowadzić do utrwalania i ekonomicznego wzmocnienia intensywnych systemów hodowlanych, które pozostają istotnym źródłem emisji gazów cieplarnianych oraz presji na środowisko i bioróżnorodność.

W raporcie Programu AgriWatch 2025 (monitoring działań wsparcia, w tym środków publicznych na rzecz sektora hodowlanego) wskazaliśmy, że: *“Program AgriWatch w 2025 roku wykazał, że dane o wydatkach publicznych, lokalizacji inwestycji i wpływie wsparcia finansowego na zdrowie i środowisko są rozproszone i trudne do pozyskania. Brak spójnej polityki raportowania uniemożliwia pełną ocenę wpływu dotacji na system żywnościowy i bezpieczeństwo osób konsumenckich.*

W ramach posiedzenia Podkomisji stałej do spraw dobrostanu zwierząt gospodarskich i ochrony produkcji zwierzęcej w Polsce oraz zwalczania chorób zakaźnych zwierząt (RRW03S), dot. rozpatrzenia informacji na temat wydatków publicznych ze środków unijnych i krajowych związanych z sektorem produkcji zwierzęcej w Polsce oraz ich zgodności z celem wydatkowania w latach 2020-2024 (15.10.2025), Ministerstwo Rolnictwa i Rozwoju Wsi przedstawiło dane dot. wydatkowania środków publicznych na wsparcie produkcji zwierzęcej, wskazując, że wsparcie związane z sektorem produkcji zwierzęcej w latach 2020-2024 realizowane było z Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 (PROW 2014-2020) oraz z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (PS WPR 2023-2027), a także w ramach pomocy krajowej. Zgodnie z przedstawionymi danymi łączna kwota ww. wsparcia sektora produkcji zwierzęcej w latach 2020-2024 wyniosła ponad 17 mld zł.”⁷

3. Ubóstwo żywnościowe w kontekście transformacji

Rozporządzenie koncentruje się na ubóstwie energetycznym, ale nie łączy go z ubóstwem żywnościowym i prawem do zdrowej, zrównoważonej żywności.

⁷ [Raport-AgriWatch-2025-1.pdf](#)

Działania Unii Europejskiej muszą adresować zarówno ubóstwo żywnościowe ilościowe, jak również jakościowe. Analizy Banków Żywności w Polsce wskazują, że *“w 2023 r. skrajne ubóstwo objęło 522 tysiące dzieci i młodzieży w Polsce. Zapewnienie tej grupie dostępu do żywności to kwestia zasadnicza i jeden z podstawowych obowiązków państwa. Jest to jednak warunek konieczny, lecz niewystarczający. Refleksji wymaga także jakość oferowanej pomocy. Przykłady płynące zza granicy wskazują, że dzieci pochodzące z rodzin najuboższych są prawie dwukrotnie bardziej narażone na otyłość w pierwszym roku nauki w szkole w porównaniu z rówieśnikami. Paradoksalność tej sytuacji polega na współwystępowaniu dwóch pozornie przeciwstawnych zjawisk: nadmiernej wagi oraz niedożywienia. Brak systemowego podejścia do kwestii edukacji żywieniowej powoduje, że trudno dostrzec i zrozumieć tę iluzoryczną sprzeczność.”*⁸

Rekomendacja:

- I. Krajowe plany powinny zawierać strategie zapewnienia przystępnej cenowo, zdrowej, roślinnej żywności jako elementu sprawiedliwej transformacji. Dotyczy to wszystkich obywateli i obywaterek, w tym placówek wyżywienia zbiorowego, programów pomocy żywnościowej.
- II. Wprowadzenie programów wsparcia dla żywienia roślinnego w instytucjach publicznych (szkoły, szpitale) jako działania obniżające koszty zdrowotne i środowiskowe.
- III. Uwzględnienie prawa do bezpiecznej żywności w kontekście odporności klimatycznej.

Badania Green REV Institute – zarówno w przypadku kompleksowej analizy wyżywienia zbiorowego (Magazyn Bezpieczna Żywność nr 1⁹), jak również analizy wiedzy i świadomości osób młodych (15-18 lat) w zakresie związku rolnictwa i żywności z klimatem i zdrowiem publicznym (Magazyn Bezpieczna Żywność nr 2¹⁰) – wyraźnie pokazują, że osoby młode nie mają dostępu do wiedzy z zakresu bezpiecznej żywności oraz nie posiadają kompetencji, które pozwalałyby na zdrowe i bezpieczne wybory żywnościowe. Brak systemowego wsparcia i edukacji oraz dostępu do zdrowej żywności w placówkach wyżywienia zbiorowego stanowią

⁸ <https://bankizywnosci.pl/nierownosci-spoeczne-a-dostep-do-zywnosci/>

⁹ <https://bezpiecznazywnosc.org/wp-content/uploads/2025/03/Bezpieczna-Zywnosc-Nr-1-online.pdf>

¹⁰ <https://bezpiecznazywnosc.org/2025/09/25/magazyn-beezpieczna-zywnosc-nr-2/>

fundamentalne wyzwanie dla zdrowia publicznego oraz dostępu do wiedzy dot. emisyjności sektora rolnictwa i żywności.

Jak wskazuje UNICEF: *“Powiększające się nierówności, konflikty i kryzys klimatyczny w połączeniu z drożącymi produktami spożywczymi, nadmiarem niezdrowej żywności, szkodliwymi strategiami marketingowymi produktów spożywczych oraz niewłaściwymi praktykami żywieniowymi skazują miliony dzieci na ubóstwo żywnościowe. Najmłodszy, którzy go doświadczają, są nawet o połowę bardziej zagrożeni skrajnymi formami niedożywienia.”*¹¹

4. Inwestycje w sprawiedliwą transformację żywnościową

Dokument podkreśla konieczność przekształcenia NECP w krajowe plany inwestycyjne, jednak brakuje w nim odniesień do wsparcia dla alternatywnych źródeł białka, rolnictwa regeneracyjnego i produkcji roślinnej. W świetle wyzwań klimatycznych i zdrowotnych niezbędne jest włączenie tych obszarów do strategii inwestycyjnych.

Rekomendacje:

Krajowe plany inwestycyjne powinny obligatoryjnie obejmować:

- I. Finansowanie badań i rozwoju nad białkiem alternatywnym i technologiami żywnościowymi, w tym programy grantowe i mechanizmy wsparcia start-upów.
- II. Wsparcie transformacji gospodarstw rolnych – w szczególności przestawienie produkcji z hodowli zwierząt na produkcję roślinną, uwzględniając niezbędne zmiany we Wspólnej Polityce Rolnej (WPR).
- III. Utworzenie dedykowanych funduszy transformacyjnych wspierających rolników w odchodzeniu od hodowli zwierząt na rzecz produkcji roślinnej, obejmujących m.in. wsparcie inwestycyjne oraz doradztwo techniczne w okresie przejściowym.
- IV. Rozwój infrastruktury lokalnych i zrównoważonych systemów żywnościowych, obejmujący chłodnię, centra dystrybucji i rynki lokalne.
- V. Krajowe narzędzia fiskalne i inwestycyjne, takie jak:
 - A. fundusze promocji żywności roślinnej;
 - B. subsydia i ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw produkujących roślinne białko;
 - C. granty na rozwój technologii rolnictwa regeneracyjnego;

¹¹ [ubostwo-zywnosciowe-dotyka-co-czwarte-dziecko-na-swiecie](#)

- D. zamówienia publiczne jako narzędzia inwestycyjne.
- VI. Krajowe Plany Wsparcia Branży Roślinnej, powiązane z celami WRF 2028–2034, które integrują cele klimatyczne, zdrowotne i ekonomiczne.
 - VII. Stworzenie organu doradczego ds. polityki rolnej składającego się z grupy ekspertów raportujących o zagrożeniach sektora rolniczego i hodowlanego dla zdrowia, klimatu i środowiska (podobnie jak ma to miejsce w Wielkiej Brytanii).

Dania stanowi przykład kraju, który w sposób kompleksowy włączył transformację żywnościową do swoich planów inwestycyjnych poprzez „Action Plan for Plant-Based Foods”. Plan ten, przyjęty w 2023 roku, ma na celu wsparcie rozwoju produkcji roślinnej i alternatywnego białka oraz wzmocnienie lokalnych i zrównoważonych systemów żywnościowych. Obejmuje on zarówno finansowanie badań i innowacji nad nowymi źródłami białka roślinnego, jak i mechanizmy wsparcia dla rolników przestawiających gospodarstwa na produkcję roślinną. Plan przewiduje również dotacje i ulgi podatkowe dla przedsiębiorstw rozwijających produkty roślinne, inwestycje w infrastrukturę dystrybucji oraz działania edukacyjne i promocyjne zwiększające konsumpcję żywności roślinnej. Dzięki temu, duński plan łączy cele klimatyczne, zdrowotne i ekonomiczne. Przykład Danii pokazuje, że Krajowe Plany Energii i Klimatu nie powinny ograniczać się wyłącznie do sektora energetycznego, lecz obejmować również sprawiedliwą transformację systemów żywnościowych. Inspiracją powinna być integracja kilku kluczowych elementów: finansowanie badań i innowacji w zakresie alternatywnego białka i rolnictwa regeneracyjnego, wsparcie gospodarstw przestawiających się na produkcję roślinną, inwestycje w lokalną infrastrukturę dystrybucji i przetwórstwa, a także narzędzia fiskalne promujące rozwój branży roślinnej. Mechanizmy takie jak dotacje, ulgi podatkowe, fundusze wsparcia i programy edukacyjne mogą zostać powiązane z celami klimatycznymi i zdrowotnymi, tak aby inwestycje w sektorze żywnościowym współtworzyły osiągnięcie celów NECP i WRF 2028–2034. Wdrożenie takich rozwiązań pozwala łączyć ograniczanie emisji gazów cieplarnianych z budową odpornego i zrównoważonego systemu żywnościowego, czyniąc transformację sprawiedliwą i społecznie akceptowalną.

5. Zaangażowanie osób młodych i strony społecznej

Rozporządzenie wspomina o zwiększeniu zaangażowania zainteresowanych stron, ale nie precyzuje mechanizmów włączenia młodzieży i organizacji społeczeństwa obywatelskiego. Tymczasem młodzi ludzie oraz organizacje działające na rzecz klimatu, ochrony zwierząt,

zdrowia i zrównoważonego rozwoju mogą wnieść istotny wkład w projektowanie, monitorowanie i ocenę skutków NECP, w tym transformacji systemu żywnościowego.

Rekomendacje:

- I. Wprowadzenie obowiązkowych, transparentnych konsultacji społecznych NECP, z aktywnym udziałem młodzieży oraz organizacji pozarządowych. Konsultacje powinny odbywać się cyklicznie na poziomie lokalnym, regionalnym i krajowym, z jasnym raportowaniem wyników.
- II. Stworzenie mechanizmów finansowania edukacji klimatycznej i żywnościowej na poziomie lokalnym, obejmujących warsztaty, programy szkolne i kampanie społeczne. Dobrym przykładem jest tutaj Program Roślinna Szkoła¹², który promuje 10 postulatów dla zrównoważonych systemów żywnościowych.
- III. Zaleca się, aby mechanizmy finansowania ze środków Unii Europejskiej wyraźnie uwzględniały wsparcie dla szkolnictwa zawodowego w obszarach rolnictwa i produkcji żywności ekologicznej. W szczególności powinny być promowane kierunki kształcenia oraz programy praktyczne ukierunkowane na produkcję żywności roślinnej odpornej na zmiany klimatu, przy jednoczesnym zapewnieniu jej ekonomicznej opłacalności dla producentów.
- IV. Rozwój programów współpracy między szkolnictwem zawodowym, instytucjami naukowymi a rolnikami i rolniczkami, które umożliwią testowanie i wdrażanie innowacyjnych rozwiązań w produkcji żywności roślinnej. Takie podejście sprzyja nie tylko zwiększeniu kompetencji zawodowych młodych rolników, ale także wspiera transformację systemu żywnościowego w kierunku bardziej zrównoważonym, odpornościowym na zmiany klimatu i przyjaznym dla środowiska
- V. Zapewnienie reprezentacji organizacji społeczeństwa obywatelskiego w organach monitorujących wdrażanie krajowych planów, w tym w komitetach doradczych dotyczących transformacji rolnictwa i produkcji żywności.

Takie działania zwiększają legitymację polityki, a także pozwalają włączyć młode pokolenie w kształtowanie sprawiedliwej transformacji żywnościowej.

¹² <https://roslinnaszkoła.pl/#footer>

6. Adaptacja do zmian klimatu a sektor hodowlany

Dokument wskazuje na potrzebę lepszego uwzględnienia odporności na zmianę klimatu, jednak nie odnosi się wprost do roli przemysłowej hodowli zwierząt, która jest jednym z głównych źródeł emisji metanu i innych gazów cieplarnianych oraz przyczynia się do degradacji środowiska, zanieczyszczenia wód i utraty bioróżnorodności. Fermy wielkotowarowe (tzw. przemysłowe) nie mogą być uznane za niskoemisyjne ani zrównoważone; ich dalsze funkcjonowanie jest niezgodne z celami klimatycznymi i zdrowotnymi.

Rekomendacje:

- I. Krajowe plany powinny zawierać analizę wpływu hodowli przemysłowej na zasoby wodne, jakość gleb i bioróżnorodność, wskazując konieczność ograniczania ferm wielkotowarowych i wspierania transformacji gospodarstw na produkcję roślinną.
- II. Ograniczenie antybiotykoterapii profilaktycznej i ograniczenie negatywnego wpływu hodowli na środowisko.
- III. Promowanie rolnictwa roślinnego regeneracyjnego jako narzędzia zwiększającego sekwestrację węgla w glebie, poprawiającego zdrowie ekosystemów oraz alternatywy dla ferm wielkotowarowych.
- IV. Uwzględnienie konieczności zamykania lub przekształcania ferm wielkotowarowych, zarówno ze względów klimatycznych (emisje), zdrowotnych (ryzyko chorób i zanieczyszczenia), jak i środowiskowych (zanieczyszczenie wód, utrata bioróżnorodności).

7. Obciążenia administracyjne

Cel zmniejszenia obciążeń administracyjnych o 25% jest słuszny, ale brak koordynacji z innymi procesami planowania, w tym ze strategią "Od pola do stołu" (EU Farm to Fork).

Rekomendacja:

- I. Zintegrowanie obowiązków sprawozdawczych z zakresu energii, klimatu i żywności w jeden spójny mechanizm
- II. Zapewnienie, że NECP są spójne z celami strategii "Od pola do stołu"

8. Wymiar międzynarodowy

Rozporządzenie odnosi się do zobowiązań UNFCCC i Porozumienia Paryskiego, ale nie uwzględnia faktu, że redukcja emisji z rolnictwa jest kluczowa dla realizacji NDC.

Rekomendacja:

- I. Krajowe plany powinny zawierać konkretne cele redukcji emisji metanu z rolnictwa zgodne z Global Methane Pledge oraz innych gazów cieplarnianych
- II. Wprowadzenie mechanizmów raportowania postępów w transformacji żywnościowej jako część sprawozdawczości klimatycznej do UNFCCC
- III. Zapewnienie spójności z działaniami na rzecz zrównoważonych systemów żywnościowych

Podsumowanie

Federacja Bezpieczna Żywność apeluje o holistyczne podejście do zarządzania unią energetyczną, które nie ogranicza się do sektora energetycznego, ale uwzględnia wszystkie źródła emisji gazów cieplarnianych, w tym system żywnościowy. Transformacja w kierunku neutralności klimatycznej do 2050 r. nie będzie możliwa bez fundamentalnej zmiany sposobu produkcji i konsumpcji żywności, stopniowego wycofywania szkodliwych subsydiów dla hodowli przemysłowej oraz inwestycji w zrównoważone, roślinne systemy żywnościowe.

Proponowane rozporządzenie to historyczna szansa na połączenie polityki energetycznej, klimatycznej i żywnościowej w spójne ramy zarządzania, które będą służyć ludziom, zwierzętom i planecie.